

nombre de documents que aporta — molts d'ells inèdits —, no podem fiar-nos completament del que diu fins després de comprovar-ho per altres mitjans.

Josep MASSOT i MUNTANER

RAFAEL GINARD BAUÇA, *El Cançoner popular de Mallorca*. Palma de Mallorca, Editorial Moll, 1960. 144 pàgs. («Biblioteca Les Illes d'Or», 76.)

El P. Ginard, franciscà mallorquí, es dedica, des de fa molts anys, a recollir les cançons populars de Mallorca, tan abundoses encara. El llibret que comentem és, en realitat, el pròleg del *Cançoner*, i hauria de titular-se, segons consta a la pàg. 7, *Com he replegat el Cançoner popular de Mallorca*. En un estil viu i clar, de la més pura saba de la pagesia, el P. Ginard ens conta la seva aventura folklòrica, començada per pur diletantisme, amb tota una sèrie de vacil·lacions inicials, a poc a poc resoltes, fins a formar un corpus d'unes setze mil corrandes i unes dues-centes o tres-centes cançons llargues, i ens descriu una mica l'ambient social del camp mallorquí a principi de segle, amb els seus característics *glosadors*.

L'obra no pretén d'ésser erudita; el mateix autor ens adverteix que ell només ha actuat de collector, sense estudiar a fons els problemes cançonístics, en els quals «per no encloure-s'hi les mans, cal disposar d'uns coneixements i d'una erudició que em manquen» (pàg. 85). Per això mateix, els capítols que tracten de problemes d'aquest tipus són els més fluixos de l'obra (ens referim, especialment, a *Cançons indígenes i cançons importades*, *La mètrica en les cançons populars*¹ i *Manca d'arcaïsmes*), i tenen una certa ingenuïtat, per la qual cosa demanàriem al P. Ginard que els suprimís en l'edició definitiva, o bé que els completés i ampliés.

L'aspecte més important, des d'un punt de vista científic, és el de *la tècnica del Cançoner*, que ens explica les dues idees fonamentals que l'autor s'ha proposat: atènyer un ordre estricte en la classificació i presentar el *Cançoner* com en edició crítica. És de doldre que aqueixes idees no quedin gaire clares; la classificació en «grans seccions o branques senyores i majores», cada una de les quals «se divideix i se subdivideix, sempre per ordre alfabètic, i dins les subdivisions finals, hi ha les cançons [...] pel mateix ordre», no sembla gens aconsellable; el lector no acut al *Cançoner* per trobar-hi una determinada cançó (com acudiria al diccionari), sinó per gaudir d'una obra literària, i l'ordre alfabètic és purament mecànic, no lògic; per altra banda, és millor de posar al final de cada volum un índex alfabètic de primers versos, que permetria de trobar amb una gran facilitat la cançó cercada. Quant a l'aparat crític, no hem acabat d'entendre la intenció del P. Ginard; creiem, però, que es proposa de donar les variants per versos aïllats — com si fos l'edició crítica d'una obra literària culta —; cal tenir en compte que, en poesia tradicional, l'únic mètode acceptable és de fer-ho per cançons completes, perquè cada variant ens mostra un estat de la cançó, que no podem reconstruir si ens en són donats els versos aïllats.²

1. Ens estranya molt que un llibre publicat per l'Editorial Moll faci el recompte sil·làbic a la italiana, i no segons el sistema usual entre nosaltres.

2. Bé que no estigui directament relacionat amb això, ens permetem de reco-

Tot i aquestes petites observacions metodològiques, hem de felicitar el P. Ginard per la seva obra, i hem de demanar-li que ens faci conèixer aviat l'immens tresor de cultura popular mallorquina que ha arreglat, indubtablement molt útil i molt profitós.

Josep MASSOT i MUNTANER

«*Actas del Primer Congreso Español de Estudios Clásicos*». Madrid 1958.
620 pàgs. («Publicaciones de la Sociedad Española de Estudios Clásicos», II.)

L'èxit, tan franc com inesperat, del I Congrés Espanyol d'Estudis Clàssics, celebrat a Madrid del 15 al 19 d'abril de 1956, és una prova de l'actual ressorgiment d'aquestes disciplines dins el món cultural hispànic. El Congrés fou convocat i organitzat per la Sociedad Española de Estudios Clásicos; a més de les Universitats espanyoles, hi prengueren part diverses entitats culturals, entre elles la Societat Catalana d'Estudis Històrics, filial de l'IEC. Com a invitats especials hi assistiren també representants del professorat universitari de França, Itàlia, Anglaterra i Portugal. Aquestes *Actas*, amb llurs sis ponències i setanta comunicacions, sense comptar els discursos de caràcter científic, posen de manifest no solament l'amplitud d'aquell renaixement, sinó també la maduresa assolida pels estudis en llurs diverses manifestacions. El contingut, certament desigual, d'aquest volum gira entorn de les múltiples activitats abraçades per l'estudi de l'antiguitat greco-romana: la lingüística, la literatura, la pedagogia, la història, la filosofia, l'arqueologia, l'epigrafia, la numismàtica. Són temes, per tant, que no afecten directament la cultura romànica, bé que, per les freqüents interferències filològiques i literàries entre els pobles romànics i llurs predecessors del món clàssic, no pocs estudis inclosos dins les *Actas* projecten també una certa llum necessària sobre els dominis del romanista.

Cal, doncs, deixar de banda en aquesta nota aquelles aportacions dedicades exclusivament a facetes de les cultures clàssiques, bé que formen, és clar, la base del volum. Així i tot, no sabríem passar per alt, per llur veritable interès, els títols d'algunes de les ponències que afecten el camp general de la lingüística i de la història: M. SÁNCHEZ RUIPÉREZ, *Problemas planteados por el desciframiento del micénico* (35-49); M. FERNÁNDEZ-GALIANO, *La lírica griega a la luz de los descubrimientos papirológicos* (59-180), estudi essencial d'un especialista, seguit de dues comunicacions d'A. Rain i de F. Rodríguez-Adrados; M. TARRADELL, *La crisis del s. III d. C. en Hispania: algunos aspectos fundamentales* (263-275), amb dues aportacions, d'A. Ramos Folqués i d'A. Balil, sobre les invasions germàniques a l'Alcúdia (Elx) i sobre les portes de la muralla de Bàrcino. Sota un altre aspecte, podem remarcar encara les ponències d'E. V. HERNÁNDEZ VISTA, *La pedagogía de las lenguas clásicas en la enseñanza media* (191-213), i de L. RUBIO FERNÁNDEZ, S. AGUD QUEROL i J. ALSINA CLOTA, *La pedagogía de los estudios clásicos en la enseñanza universitaria* (235-256),

manar al P. Ginard que conservi escrupolosament el text de cada versió, sense barrejar-les per tal d'aconseguir una redacció més completa; les mostres publicades a la revista «El Heraldo de Cristo», òrgan dels franciscans mallorquins, ens fan sospitar que la majoria de les versions llargues són factícies, i així ho confessa el mateix P. Ginard en alguna ocasió.